

Wijkplatform Overvecht

Hoe maakt de gemeente Overvecht veiliger?

Johannescentrum

woensdag 7 juni 2023

Totaal aantal aanwezigen: 84

Wijkplatform (10)	Sebastiaan Rood (voorzitter), Els Wegdam, Kerem Aydin, Dick Nijzink, Harm Schoonhoven, Jens Tybout, Job Haug, Mustafa Erdoğan, Susana Casas Valle en Therar al Suweedi
Gemeenteraadslid (1)	Berdien van der Wilt (D66)
Professionals (20)	Sharon Dijksma (Burgemeester), Rachel Streefland (wijkwethouder), Arne Mooij, Bastiaan Staffhorst (Woonin), Celine Bell (Woonin), Ellen van Beckhoven, Fadua Azrar, Frank van der Mark, Jaimy Lammers (Buurtteams Jeugd), Khalid el Baz, Lian Wanner (Buurtteam Jeugd), Linda van Rijs (Buurtteam Jeugd), Mariette van Veenendaal (Bedrijventerrein), Mark van Dorssen (politie), Nathalie van Tilborgh, Nico Jongerius (Voedselbank), Radj Ramcharan, Tjitske van der Woude, Veronique Linssen, Willem Zonneveld (politie)
Pers (4)	Bert Feijtes, Said, Leo Stroeven, John Taribuka (Uindewijk Overvecht)
Bewoners en overigen	(49)
Notulen	Rosenbaum Select, notulisten & verslaggevers

Welkom

Sebastiaan Rood verwelkomt de aanwezigen, bewoners en professionals, die vanavond in groten getale naar het Johannescentrum zijn gekomen. Naast de vele bewoners zijn de wijkagenten Willem en Mark er; Rachel Streefland, de wijkwethouder, is er, en later vanavond zal burgemeester Sharon Dijksma aansluiten. Een bijzonder woord van welkom is er voor Radj Ramcharan van Stichting Asha, een vrijwilligersorganisatie, die een grote groep jongeren heeft meegebracht. Zij lopen stage in Overvecht. Er is ook een groepje slechthorende buurtgenoten aanwezig; zij vragen allen om niet te snel te praten, want dan kunnen zij het ook volgen. "Hartelijk welkom," zegt Sebastiaan, "en dat is dan meteen een flinke uitdaging voor mij!"

Zilveren Watertoren

De vroegere wijkraad Overvecht reikte zo nu en dan een onderscheiding uit aan mensen die zich op een bijzondere manier inzetten voor Overvecht, of ervoor zorgen dat de stem van Overvecht wordt gehoord. Toen het Wijkplatform Overvecht werd ingesteld werd die aardige traditie meegenomen. Vanavond krijgt Leo Stroeven de Zilveren Watertoren opgespeld. Hij maakt al zeven jaar nieuwsreportages voor de vrijwilligersorganisatie Uindewijk Overvecht. Wat er aan wijknieuws te melden was: Leo was erbij. Via zijn reportages heeft de stem van menig Overvechter geklonken. Overvechter is Leo zelf ook, want hij woont al 57 jaar in de wijk.

De tweede Zilveren Watertoren is voor John Taribuka, die vanaf het allereerste begin betrokken was bij Uindewijk. John heeft oog voor positief nieuws, en brengt dat via de Overvechtse nieuwszender. Op dezelfde positieve manier leert hij nu zijn vrijwilligers en zijn stagiaires kijken. "Een hele eer," vindt John, "en ik wil deze mooie onderscheiding graag opdragen aan alle actieve Overvechters die met elkaar hun wijk een stukje mooier willen maken."

Wijkplatform Overvecht

Natuurlijk maakt Uindewijk ook vanavond [een reportage](#). Er wordt rekening gehouden met aanwezigen die liever niet in beeld willen komen.

Presentatie Eshter Jongeneel, manager Veiligheid & Zorg, afdeling Openbare orde en veiligheid, gemeente Utrecht

Wat doet de gemeente om te voorkomen dat jongeren de fuik van drugscriminaliteit in zwemmen? Esther vertelt dat de gemeente hiervoor het programma [Grenzen stellen, perspectief bieden](#) heeft gemaakt. In Utrecht zijn opvallend veel minderjarige en jongvolwassen jeugdgroepen bezig met criminele activiteiten. Het komt ook voor dat hele gezinnen en zelfs families hiermee bezig zijn, vertelt Esther. In het criminele circuit, zeker als het om drugscriminaliteit gaat, wordt zeer veel geld verdiend. De aanpak van de gemeente is dan ook voor een deel gericht op die geldstroom.

Wat nogal onschuldig begint ('héé, wil je even een pakje voor me wegbrengen?') groeit gaandeweg van kwaad tot erger. Esther vergelijkt dit met een fuik, een soort visnet, en heeft daar ook een plaatje van. Vlak vóór het net zweven kinderen en jongeren waarmee mensen met minder goede bedoelingen graag in contact willen komen. Met informatie en voorlichting, al op de basisschool, probeert de gemeente hen daar weg te houden, samen met het buurtteam en het jongerenwerk. Ook de ouders worden hierbij betrokken.

Kinderen uit groep 8 worden al benaderd om pakjes weg te brengen. Aan hen wordt geleerd hoe zij dit kunnen herkennen. Kinderen kiezen niet voor criminaliteit, zegt Esther, er wordt gewoon gebruik gemaakt van hun kwetsbaarheid. Sommigen 'maken carrière' in het criminele circuit. Zij worden door Justitie opgevangen, en krijgen straf. Daar houdt het echter niet op, want het gaat om jongeren. Zij moeten de kans krijgen om hun leven anders te gaan inrichten, en daar is de aanpak op gericht. De gemeente kiest voor [persoonsgerichte aanpak](#) (PGA), al tijdens de straf. Er wordt de jongeren een dagritme aangeleerd door hen te verplichten naar school of werk te gaan. Zo gaan ze ergens bij horen, vertelt Esther, en gaan ze zien dat zij een toekomst voor zich hebben waar iets van te maken valt.

Presentatie Khalid El Baz over de persoonsgerichte aanpak

Hoe gaat dit nu in zijn werk? Khalid vertelt dat het begint met een melding bij de politie. Daarna gaat hij samen met de politie bij de jongere op huisbezoek. Niet om straf te geven, maar om voor haar of hem te zorgen. De ouders worden erbij betrokken; er is immers niet één ouder die niet wil dat haar of zijn kind goed terecht komt! Samen met de jongere en de ouders wordt er een plan gemaakt. Er worden hen heel wat lastige vragen gesteld, zegt Khalid, want de hele levensloop wordt uitgepluisd, om te kijken wáár het nu zo is misgegaan. Er wordt zo snel mogelijk voor werk gezorgd, en soms voor een uitkering, zodat de jongere een basisinkomen heeft en daarvoor niet meer afhankelijk is van haar of zijn criminele activiteiten. Daarna volgt inschrijving bij een sportschool, bijvoorbeeld bij [The Colosseum Gym](#). Elke jongere heeft talent, vindt Khalid, en het is de kunst om uit te vinden wélk talent, want dat kan op een positieve manier worden ingezet. Dit gaat niet altijd gemakkelijk, en de politie moet er heus nog wel eens aan te pas komen, maar met de persoonsgerichte aanpak lukt het om kinderen en jongeren weg te houden voor de fuik en het lukt zelfs wel eens om iemand, die het net al was ingezwommen, daar uit te halen.

In gesprek met de burgemeester

Intussen is Sharon Dijkma binnengekomen. Zij is verrast over de enorme opkomst! Het wijkplatform heeft de burgemeester gevraagd om iets te vertellen over ondermijnende criminaliteit en over plofkraak. Ondermijnende criminaliteit bedreigt de samenleving, zegt de burgemeester, het groeit

Wijkplatform Overvecht

ondergronds, als een grote slang. Daar moeten we niet voor weggijken – we moeten het monster juist in de ogen zien.

Het gekste verschijnsel van ondermijnende criminaliteit is de plofkraak. Dit klinkt nogal onschuldig, maar in werkelijkheid is het een ontploffing met zware explosieven, vaak bij elkaar gebonden illegaal vuurwerk. Er worden geldautomaten of winkelpuien mee opgeblazen. In Nederland komt het niet veel meer voor omdat wij al heel gewend zijn aan elektronisch betalen en bijna geen contant geld op zak hebben. Geldautomaten op straat zijn er niet veel meer; wel in winkels, maar daar zijn ze goed beschermd. In onze buurlanden, in het bijzonder in Duitsland, wordt regelmatig een plofkraak gepleegd, en de daders zijn bijna altijd Nederlanders, sterker nog, zij komen overwegend uit Utrecht en uit de regio Utrecht. De daders zijn opvallend jong, en het zijn er niet een paar, maar honderden, zegt de burgemeester, “en jullie begrijpen wel dat dit een exportproduct is waar we niet trots op zijn”. Nog niet zo lang geleden heeft de politie op bedrijventerrein Overvecht een ‘[plofkraakschool](#)’ ontdekt. Plofkraak is een vorm van zware criminaliteit; het richt zeer veel schade aan en het is gevaarlijk. Ten eerste voor de daders zelf, want zij lopen grote kans om gewond te raken – of erger. Daarnaast is dit een systeem waarmee daders zich kunnen inkopen in een criminele carrière. Wie drugsdealer wil worden, moet namelijk (veel) geld meebrengen; je moet immers iets kunnen inkopen om te kunnen verkopen. Een plofkraak is dus het begin, stelt de burgemeester, en daarna stopt het niet.

In grote lijnen is bekend wat voor mensen de daders zijn en waar zij zich ophouden. Zodra het lukt om iemand ‘los te weken’ start de persoonsgerichte aanpak, de PGA. Niet alle aanpak is succesvol – wél kostbaar, maar gelukkig is er ook wat geld uit Den Haag; de rijksoverheid betaalt mee. Met de aanpak weet de gemeente niet alle jongeren op het rechte pad te krijgen, maar, zegt de burgemeester, we houden er niet mee op, want elke jongere die we kunnen redden, is er één! Daardoor is het toch de moeite waard. De aanpak werkt echt, want een aanzienlijk aantal begint een gewoon leven met een gezin en een baan.

Reacties, vragen en discussie

Wat levert een plofkraak eigenlijk op? Volgens de burgemeester kan dat tienduizenden euro’s zijn, afhankelijk van hoeveel geld er in een geldautomaat zit. Sommige automaten zijn voorzien van ‘slim poeder’ waardoor de buit onbruikbaar wordt. Maar, wordt gezegd, hoe kun je jongeren die zulke bedragen buit weten te maken nu perspectief bieden? Een baantje helpt dan toch niet? Hierop licht de burgemeester toe dat jongeren indringend op de risico’s worden gewezen – zie ten eerste het incident dat in Overvecht plaatsvond, waarbij iemand om het leven kwam. Vroeg of laat gaat het mis! Wie ernstig gehandicapt raakt door een plofkraak is voor de criminele organisatie niet meer bruikbaar. Ten tweede: de onderwereld is geen vriendelijke omgeving, want mededogen of medemenselijkheid kent men er niet. Wie een opdracht niet goed uitvoert, wordt aangepakt. En als ze jou niet kunnen vinden, pakken ze je moeder, je vader of je zusje. Daders lopen dus enorme risico’s, en dat is voor sommigen aanleiding om er maar liever mee te willen stoppen. Veel PGA-experts zijn ervaringsdeskundig; zij waren zelf ooit actief in het criminele circuit en kunnen laten zien dat je een ander leven kunt leiden – dat is het perspectief. Maar het is wel vechten tegen een grote sterke macht.

Bij de persoonsgerichte aanpak hoort inschrijving bij een sportschool, maar is er ook aan gedacht om groepslessen te verzorgen over het starten van een eigen bedrijf, of werken als zelfstandige professional? Dat gebeurt in Overvecht al, wordt gezegd, dat doet [DOK030](#). Ook [Stichting JoU](#) verzorgt trainingen en cursussen op dit gebied. Zie ook [Office030](#).

Wijkplatform Overvecht

Mooi dat ouders bij de persoonsgerichte aanpak worden betrokken, vindt een van de bewoners. De burgemeester is het daarmee eens, maar, zegt ze, ouders weten vaak niet wat hun kinderen op straat of online doen. Dit is geen onwil, maar onmacht. De kinderen van nu zijn bijna niet bij te houden! Ouders kunnen het niet alleen; van ons allen mag worden verwacht dat wij om de kinderen en jongeren heen gaan staan.

De persoonsgerichte aanpak is voor jongeren die al iets op hun kerfstok hebben, zegt een van de bewoners, maar wordt er ook opgelet in de fase daarvóór? Ja, zegt de burgemeester, want via de scholen wordt voorlichting gegeven, bijvoorbeeld over wat je moet doen als iemand je vraagt om 'even een pakje weg te brengen,' waar je dan iets mee verdient. Het jongerenwerk let hier ook op, evenals de politie. De burgemeester zou hier graag meer politiemensen voor willen hebben.

Er wordt regelmatig vuurwerkgeknal in de wijk gehoord, ook 's nachts. Is dat gewoon baldadigheid of wordt er geoefend met explosieven? Volgens de burgemeester gaat het om illegaal vuurwerk dat via Duitsland in Nederland komt. De politie en de gemeente zitten hier bovenop! Bewoners kunnen helpen door het altijd te melden als zij vuurwerkgeknal horen. De politie vindt wel eens grote hoeveelheden illegaal vuurwerk, genoeg om een heel flatgebouw op te blazen – en dat ligt dan in een slaapkamer opgeslagen, gewoon onder het bed. Hoe meer partijen illegaal vuurwerk er worden opgespoord hoe beter.

Een van de bewoners vertelt dat hij vuurwerkoverlast vaak heeft gemeld, maar dat de politie toch niets doet. Volgens de burgemeester is dat niet helemaal waar. Elke melding wordt geregistreerd; als er vaak meldingen uit dezelfde omgeving komen, kan de politie daar extra op gaan letten. De politie doet dus wel iets, maar niet altijd meteen. Mark van Dorssen (politie) vult aan dat de politie veel aandacht besteedt aan vuurwerkoverlast in Overvecht en daar maximaal op wil inzetten. Jammer genoeg is er vaak geen tijd om geduldig af te wachten of er opnieuw vuurwerk wordt afgestoken, groepen die dit doen, verplaatsen zich en zijn dus niet gemakkelijk te vinden. Het helpt in elk geval als bewoners het blijven melden.

Ondermijning gebeurt niet alleen fysiek, merkt een van de bewoners op, het gebeurt ook online. Hoe wordt dat aangepakt? De burgemeester vertelt dat daar in onze regio stevig op wordt ingezet, want de politieregio Midden-Nederland heeft een digitaal district; dit is gespecialiseerd in het opsporen van *cybercrime*. Het digitaal district heeft onder andere de fraude met vaccinatiebewijzen aangepakt.

Het gaat alsmaar over zware criminaliteit, plofkraken en drugs, zegt een van de bewoners, maar op bepaalde plaatsen in de wijk wordt regelmatig ingebroken, zowel in huizen als in auto's. Er hangen groepjes rond, veelal bestaande uit jongeren uit andere wijken. Bewoners hebben er genoeg van om die jongeren steeds maar weg te sturen – dat is het werk van anderen! Bewoners willen zich veilig kunnen voelen in hun eigen voor- en achtertuin. Hierop merkt een van de andere aanwezigen op dat er ook wel érg weinig te doen is voor jongeren. Voorzieningen zoals buurthuizen zijn er niet meer; jongeren gaan dan rondhangen op plekken waar buurtbewoners hen niet willen. De burgemeester vindt ook dat jongeren ergens terecht moeten kunnen, maar, zo vervolgt ze, dat *kan* ook. Er zijn huiskamers in Overvecht waar iedereen zó kan binnenlopen. Dat jongeren graag wat met elkaar *chillen* is het probleem niet; het wordt een probleem als zij zich misdragen, bijvoorbeeld door voorbijgangers na te roepen of te intimideren, of door respectloos gedrag te vertonen.

Een bewoner van Overvecht-Zuid vertelt dat hij erg bezorgd is over de achteruitgang van Overvecht: rommel op straat (veel lachgaspatronen), geparkeerde auto's op de stoepen, mensen die vuilnis van hun

Wijkplatform Overvecht

balkon gooien en zo meer. Hij zou graag zien dat mensen elkaar daarop durven aan te spreken. Het is een feit, zegt de burgemeester, dat rommel en verloedering criminaliteit in de hand werkt. Daarom investeert de gemeente in de openbare ruimte, maar daarvan is niet altijd direct resultaat te zien. Het lachgasverbod dat al in bijna alle wijken gold, geldt binnenkort in de hele stad. Rommel op straat wordt door de gemeente opgeruimd, maar die kan dat niet alleen. Bewoners kunnen helpen, en kunnen ook met elkaar opruimen. In Overvecht wil de gemeente iets extra's doen, en de burgemeester is er blij mee als bewoners meehelpen.

Bewoners kunnen rommel op straat melden via de app [Buiten Beter](#) of via het online formulier op de [website van de gemeente](#). Meld alles, is het advies, ook als er bijvoorbeeld veel rommel naast een container is neergezet.

Een van de bewoners is benieuwd of de camera's die op bepaalde plaatsen in de wijk hangen ook effecten hebben op de openbare orde en veiligheid. Hierop legt de burgemeester uit dat de gemeente nooit zomaar ergens camera's ophangt; ze hangen altijd op *hot spots*. Er mogen niet onbepaald camera's in de stad worden opgehangen, dus de locaties worden zeer zorgvuldig gekozen. De camera werkt preventief, want mensen weten dat hij er hangt. Daarnaast helpt de camera bij de opsporing van daders. Elk half jaar wordt nagegaan of de camera nog op de goede plek hangt. De camera wordt verplaatst als deze ergens anders in de stad harder nodig is.

De jongeren van Stichting Asha vertellen dat er een groot gebrek is aan stageplaatsen, in het bijzonder voor jongeren met een migratieachtergrond. Iedereen moet een diploma kunnen halen, vinden zij, maar velen kunnen dat niet omdat er nergens een stageplek voor hen is. Dit is bij de burgemeester bekend. Ja, er wordt gediscrimineerd naar postcode en naar achternaam, weet ze, vooral als het gaat om vmbo- en mbo-stages, en dat is erg. Nu heeft de minister van onderwijs gesteld dat elke jongere recht heeft op een stageplaats. In Utrecht wordt hieraan gewerkt in het programma Samen Voor Overvecht, onder andere in samenwerking met Office030.

Een van de aanwezigen wijst erop dat er vanavond helemaal geen Marokkaanse moeders zijn. Dat komt omdat Samen Voor Overvecht hen niet weet te bereiken; velen van hen zijn analfabeet of spreken geen Nederlands. Bovendien voelen velen zich niet veilig op straat, en blijven daarom thuis. Rachel Streefland, de wijkwethouder, vertelt dat dit haar vandaag eerder is verteld door de directeur van het Pouwer College. Dit betekent dat er nog veel werk te doen is.

Ook in het verkeer voelen velen zich niet veilig, onder andere doordat er zo hard gereden wordt in de wijk en door het hufgedrag. Hierop geeft de burgemeester aan dat delen van Overvecht worden heringericht. Daarna zou het beter moeten gaan.

Een van de jongeren vraagt aandacht voor eenzaamheid in Overvecht, die er ondanks alle aanpak is, in het bijzonder onder ouderen. Waarom doet de gemeente daar niets aan? Hierop vertelt de burgemeester dat ook zij daar verdrietige voorbeelden van kent. Niet iedereen kan dat zelf melden, of kan zelf vragen om hulp. Er zijn veel instanties die kunnen helpen, Thuiszorg bijvoorbeeld, maar niet iedereen weet de weg naar hulp. Wie ziet dat een ander het zwaar heeft of erg eenzaam is, kan voor die persoon om hulp vragen. Mensen hebben vaak gewoon recht op ondersteuning, maar weten dat niet.

Er zijn nog veel meer vragen en reacties, maar de tijd is om. Namens allen bedankt Sebastiaan de burgemeester voor haar komst. Zijzelf bedankt alle aanwezigen voor hun verhalen en kritische vragen.

Wijkplatform Overvecht

Workshops

Arne Mooij, gebiedsmanager Veiligheid, maakt de aanwezigen attent op een interessante workshop, 'Hoe herken je ondermijnende criminaliteit?' Wie daaraan wil deelnemen, kan zich bij Arne aanmelden.

Tweemaal per jaar is er een bijeenkomst van de Kenniskringen Veiligheid; er wordt dan van gedachten gewisseld over veiligheid in Overvecht en hoe bewoners en gemeente samen van Overvecht een veilige wijk kunnen maken. Wie zich erbij wil aansluiten, meldt zich bij Arne.

Sluiting

Sebastiaan bedankt iedereen die aanwezig was, en bedankt de bewoners die iets te vragen of te vertellen hadden voor hun inbreng. Het officiële gedeelte van de avond is daarmee afgelopen, maar er is voor iedereen nog een drankje en een hapje, en er wordt nog lange tijd gezellig nagepraat.